

fragMENTaTION 21

Lale Delibaş

Kapanmayan Yaralar

2015

Sanatçının izniyle | Courtesy the artist

Küratör: NECMİ SÖNMEZ

Editör: MİNE HAYDAROĞLU

Lale Delibaş Projesi:

Kapanmayan Yaralar

Lale Delibaş'ın çalışmalarında "yazı" ve farklı biçimlendirme teknikleri uzun süreden beri önemli bir rol oynuyor. Tuval, heykël, yerleştirme, video alanlarında işler üreten sanatçı, yorumladığı kavramlar çerçevesinde farklı deneylere girerken, özel ilgi alanı olan "mitoloji, dinler tarihi, kültürlerarası etkileşim" konularıyla ilgili uzun soluklu yorumlar geliştiriyor. Öğrencilik döneminden itibaren kumaşlarla çalışmayı seven Delibaş, biçki, dikiş, örme gibi "el becerisine" dayanan tekniklerle işler üretirken, izleyicilerin bunlara dokunarak malzemeyle keşfetmelerini öngörüyordu. Yüzyıllardan beri kadınların üretim alanında olan biçki, dikiş teknikleri, sadece günlük ihtiyaçların karşılanması ötesinde farklı anlamlara, açılımlara sahip eylemler olarak dikkati çekerler. Özellikle 1960 sonrasında Louise Bourgeois, Carol Rama, Magdalena Abakanowicz gibi öncü sanatçılar "dikerek" oluşturdukları çalışmalarla, hem kavramsal, hem de teknik açıdan farklı soruları gündeme getirerek değişik sorgulamaların kapılarını aralamışlardı.

Tuval üzerine diktiği kumaşlarla, öğrencilik döneminden itibaren farklı deneylere giren Lale Delibaş, her şeyden önce imgelerin mistik, mitolojik açılımlarıyla ilgilenirken, "inanç dünyasının" kişi üzerindeki etkilerini araştırıyordu. Farklı inanç dünyalarının imgelerini çalışmalarında kullanırken sanatçının özellikle ilgilendiği, formların aslında soyut olmadığı, bakanın cinsiyetine, kimliğine, inancına göre şekillenen bir "piktogram" olduğu oldu. Bu bağlamda sanatçının fragMENTaTION projesi için gerçekleştirdiği çalışma da, ilk bakışta bir tür form araştırmaları gibi duruyor. Ancak dikkatle bakıldığında her sayfanın arkalı önlü özel bir tasarımla gerçekleştirildiği algılanıyor. Sayfaların ön tarafının beyaz, arkalarının ise siyah olması nedeniyle sanatçının kullandığı beyaz yün iplikle her iki tarafın birbirine tutturulduğunu görüyoruz. Dikkat çeken olgu, sayfaların ön tarafında yer alan kesikler.

Bu kesik alanlar Lale Delibaş'ın projesinin en önemli öznesidir çünkü sanatçı keçe malzemesi kullanarak gerçekleştirdiği bu işinde, tıp alanında kullanılmakta olan "yara dikme tekniklerindeki" dikiş standartlarına göre çalışmıştır. Doktorlar yaranın iki kenarındaki derinin birleşip birleşmediğine bakarak "dikişin" gerekli olup olmadığına karar verirler. Kesik büyük ve kendiliğinden kapanmayacak kadar derinse gerekli görülen dikiş, her durumda arkasında iz bırakacağı için üzerinde ciddi olarak düşünülmesi gereken bir tıbbi müdahaledir. Delibaş'ın projesi, keçeyi insan derisi gibi yorumlamamızı gerektiren öğeleri bir araya getirirken, içerdiği "siyah-beyaz" karşıtlığıyla da farklı kavramlara gönderme yapıyor. Keçe malzeme olarak bize bir çırpıda Joseph Beuys'u düşündürürken, siyah-beyaz ise gündüz-gece, aşığı-şükranı, bu dünya-öteki dünya gibi ikili kavramları çağırıyor. Delibaş'ın çağrışımlar yoluyla farklı katmanlara sahip olduğunu kavradığımız çalışması, aslında birbirinin içinde açıklıkça anlam boyutu artan derinliklere sahip.

Çalışmanın ön taraflarında görülen kesilmiş alanları birey olarak içimizde taşıdığımız acıların, yaraların ve onaramadığımız kırıklıkların yansıması olarak görebilir miyiz? Delibaş'ın beyaz yün ipliği kullanarak dikmeye, birbirine tutturmaya çalıştığı bu kesikler, aslında çocukluktan yetişkinliğe, hatta yaşamımızın sonuna dek bize eşlik eden içsel burkulma noktalarımız değil mi? Güçlü bir grafik etkiye sahip olan siyah-beyaz karşıtlığını da farklı açılardan ele alarak yorumlamamız mümkün. Yaşamımızın sıradan, normal gibi gözükken bir "ön yüzü" olduğundan yola çıkarsak, bunun arkasında, pek açığa çıkarmak istemediğimiz "arka tarafın" varlığını da kabul etmemiz gerekecek. Bu bağlamda Delibaş'ın projesi sadece görünürdeki noktalardan yola çıkmıyor. Görünen ardındaki dile getirmekten çekinilen konu ve olgular bu çalışmanın dayandığı imgesel coğrafyayı tanımlayan bir karaktere sahip. Delibaş yalın bir görsel dil kullanarak gerçekleştirdiği çalışmasında, tıpkı ses, ısı geçirmeyen doğal bir malzeme olan keçe gibi, ser verip sır vermeyen bir yaklaşımın projenin sayfalarını çevirenleri kendi kendileriyle baş başa bırakan bir yaklaşım geliştiriyor. İçimizdeki müziği dinliyoruz.

Necmi Sönmez, Düsseldorf, Ekim 2015

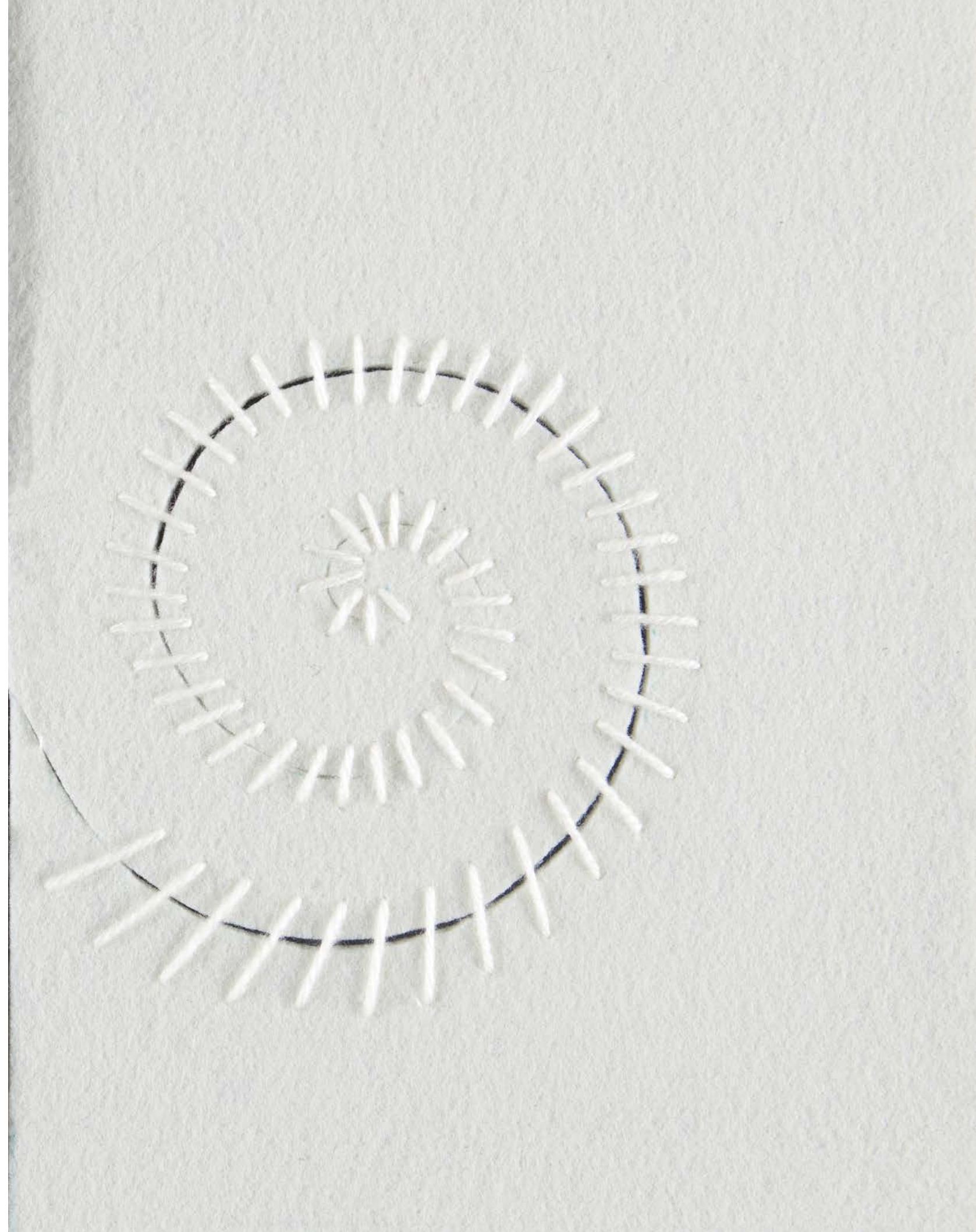
Lale Delibaş's Project: **Unhealed Wounds**

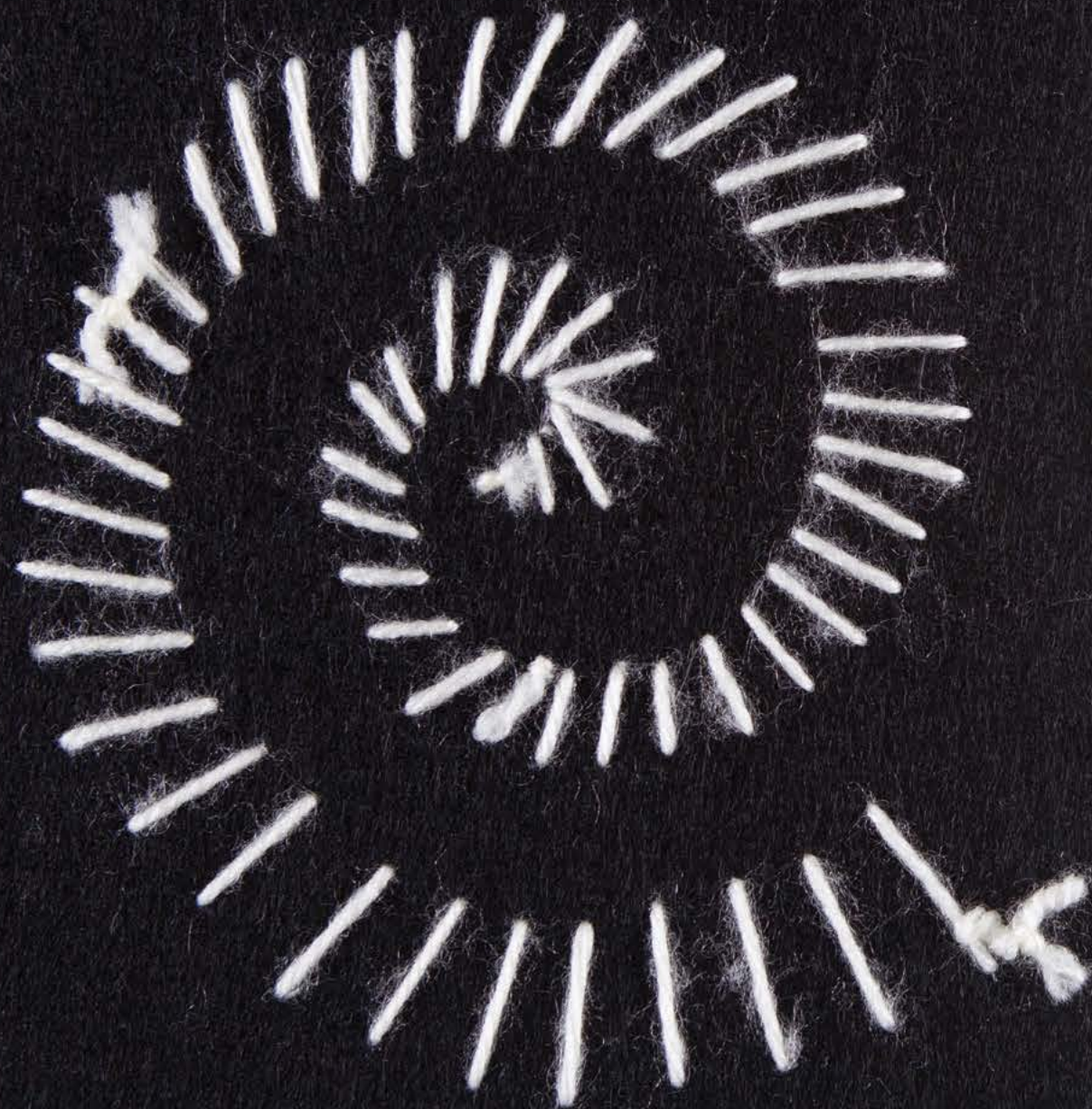
"Writing" and various formation techniques always play an important role in Lale Delibaş's works. Working in the mediums of painting, sculpture, installation and video, she experiments within the frameworks of concepts she interprets, and develops long-lasting interpretations of topics of special interest to her: "mythology, history of religions, and interculturalism". Delibaş began working with textile materials early on as a student, and produced work with techniques that relied on hand skills such as sewing, embroidery and knitting; she also envisaged onlookers to touch the works and recognize the materials. Embroidery and sewing techniques have long been a part of women's production, and beyond daily necessities, they stand out as acts that carry or point to many meanings and notions. Especially post 1960, pioneering artists such as Louise Bourgeois, Carol Rama, Magdalena Abakanowicz opened doors ajar for questioning issues both conceptual and technical, in the works they produced by "sewing".

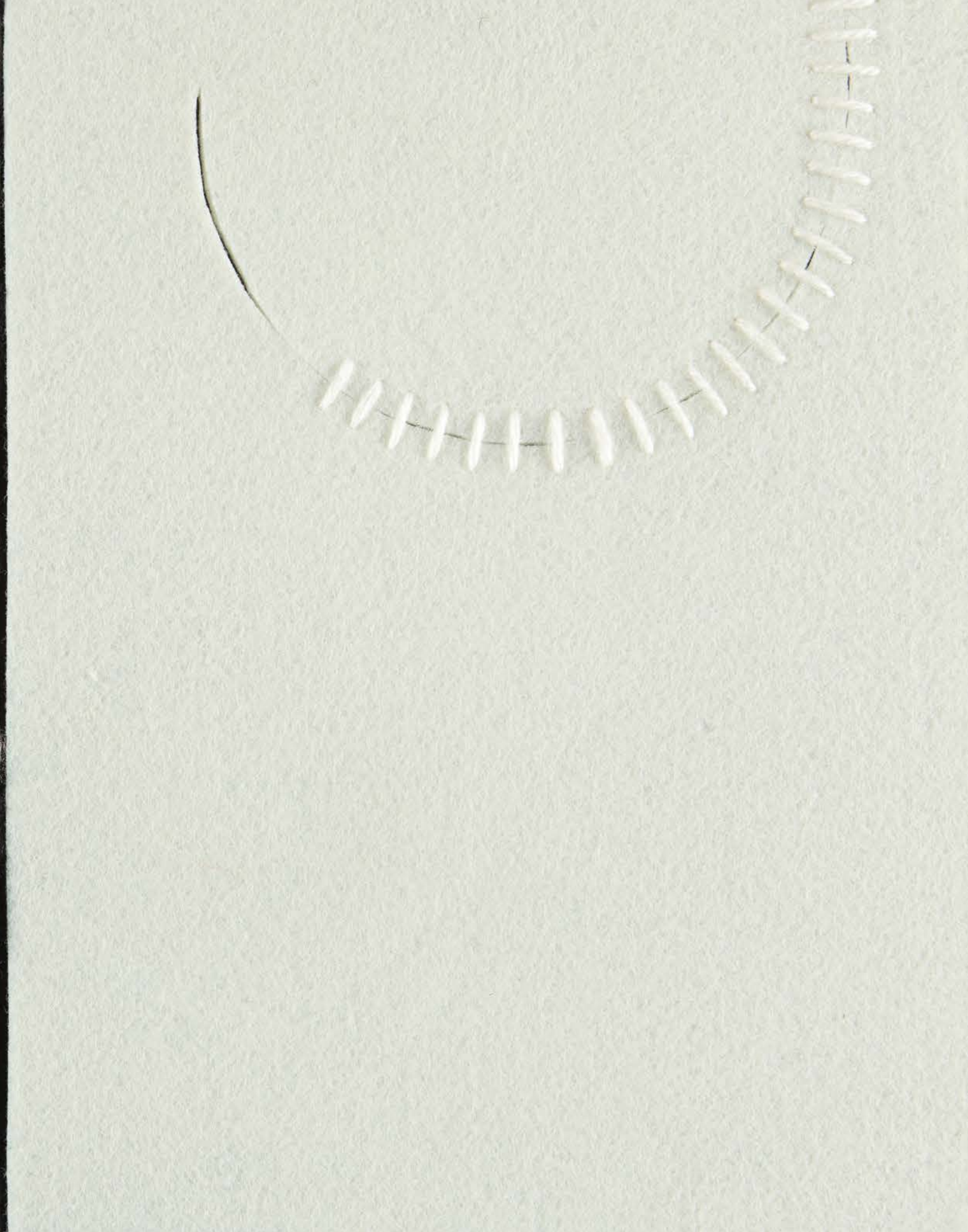
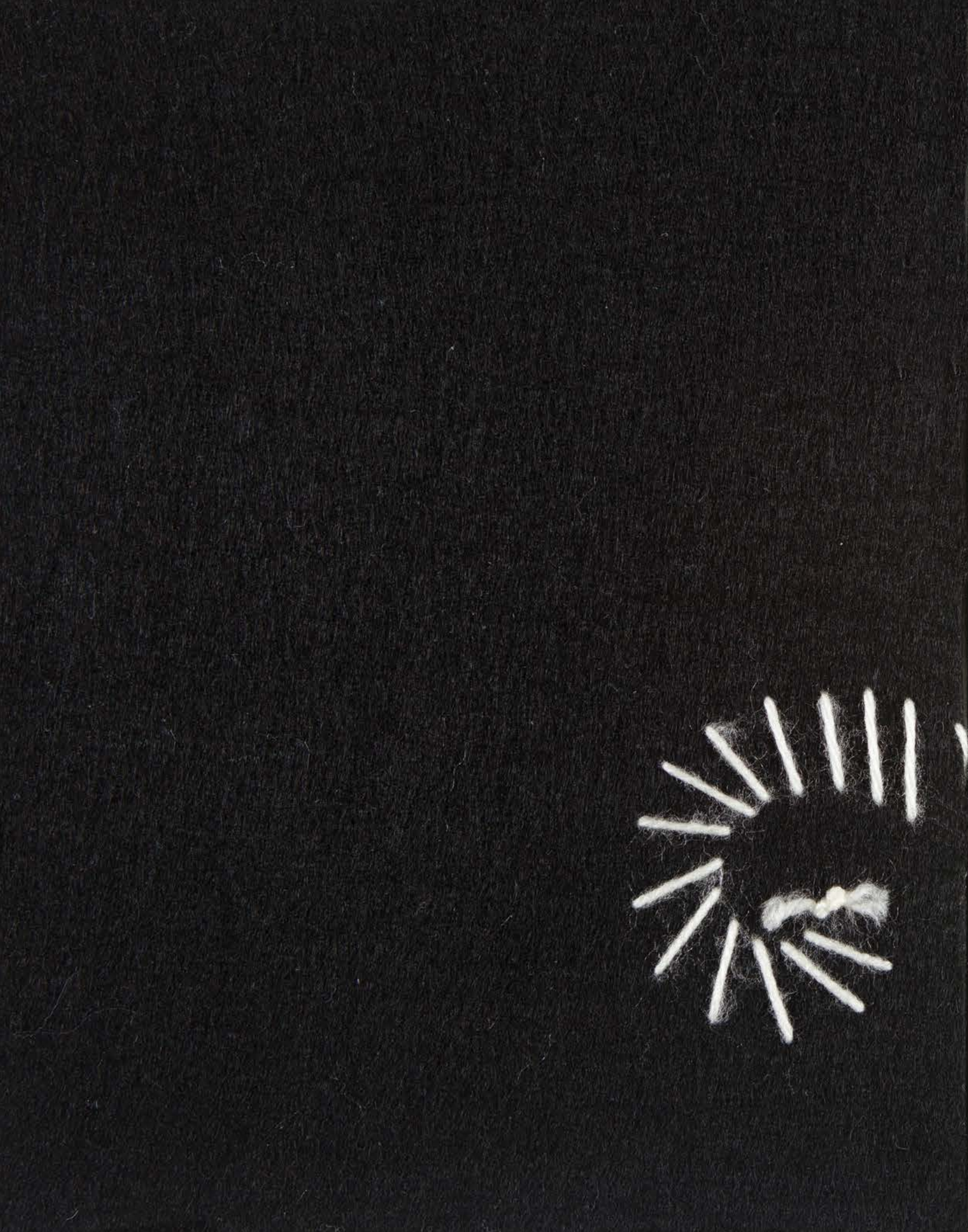
Delibaş, who started her experiments by sewing textile on canvas while a student, was researching, before all else: the mystical, mythological connotations of images and the effects of the "belief system" on the human being. While using images of various belief systems, the artist is particularly interested in the fact that forms are in reality not abstract, and are "pictograms" that acquire a shape according to the gender, identity and belief of the onlooker. In this context, the work she produced for the fragMENtATION project, at first glance, looks like a research on forms. Upon closer look, one perceives that there is a special design involving the front and backsides of the pages. As the front pages are white and the verso pages black, we can see that both sides are stitched together with white wool thread. What are curious are the cuts on the front pages.

These stitches are the most important component of Delibaş's project, because in this work made of felt, the artist has applied the standards of "suturing techniques" used in the medical field. Doctors decide whether "suturing" is necessary by checking the skin on the sides of the wound. If the cut is big and too deep to close on its own, the required stitch is a serious medical intervention that will in all cases leave behind a trace. Delibaş's project brings together the factors that make us interpret the felt as human skin, and refers to various concepts by the "white-black" contrast it entails. As felt reminds us immediately of Joseph Beuys, the black-white contrast connotes dual notions such as night-day, downstairs-upstairs, this world-the other world. We perceive the many layers of Delibaş's work via associations, and the work has in fact a depth that accumulates more meaning as it opens layer upon layer.

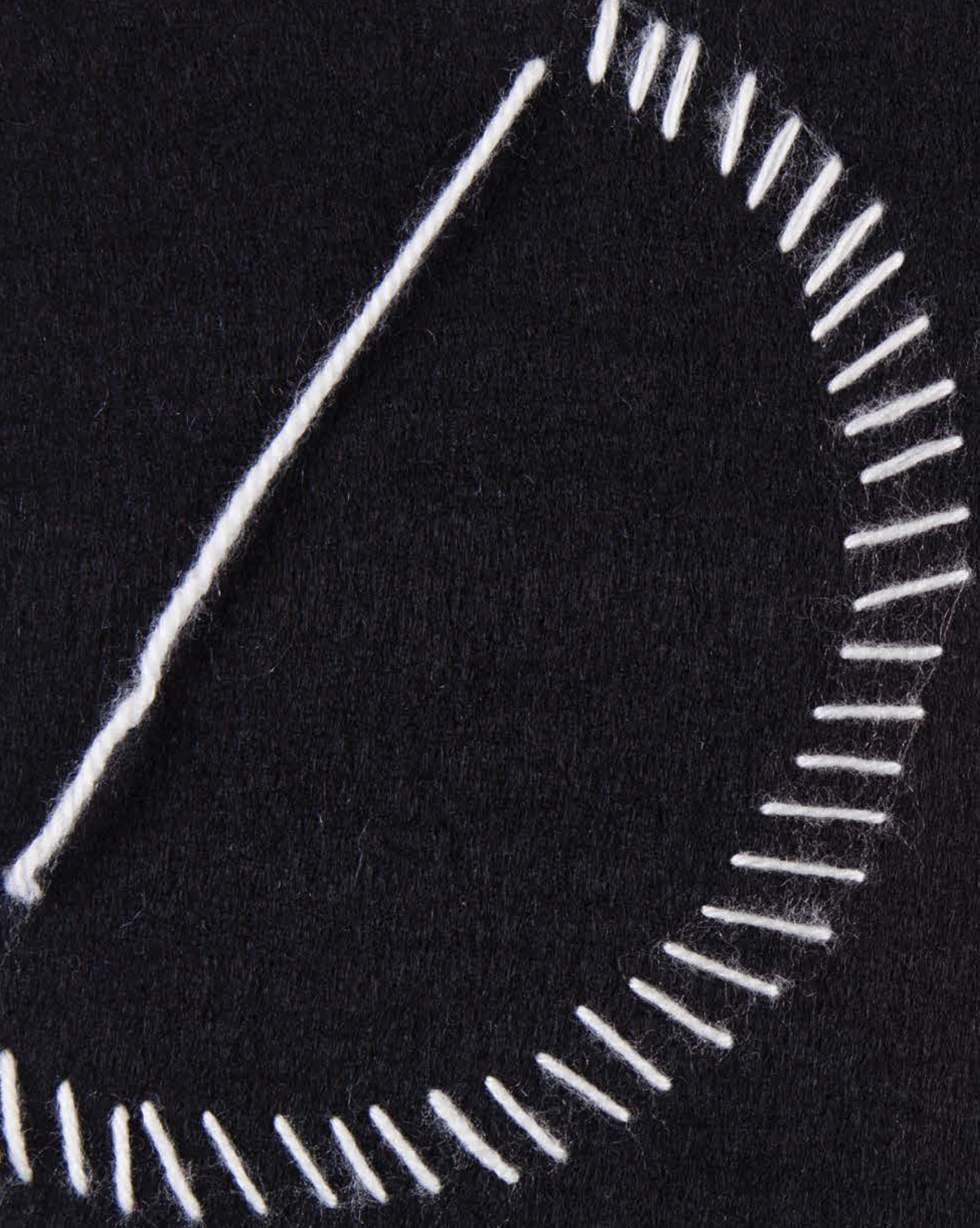
Can we regard the cut areas in the front parts as reflections of the pain, the broken feelings and unhealed wounds we carry inside ourselves? These cuts that Delibaş tries to sew and bring together with white wool thread; are they not those internal pains and twists that we carry with us from childhood to adulthood, even till the end of our lives? We can interpret the highly effective black-white contrast from different angles as well. If we commence with the notion of the seemingly ordinary and normal "front view", we have to accept the presence of a "back side" behind this that we do not particularly want to expose. In this context, Delibaş's project does not proceed only from the visible points. The issues and facts that are beyond the visible, and reluctant to be voiced, are able to define the imaginary geography this work is based on. Delibaş, who uses a visual language, develops an approach much like the natural material felt that is soundproof and heatproof, and leaves the readers on their own as they turn the pages. We listen to the music inside us.

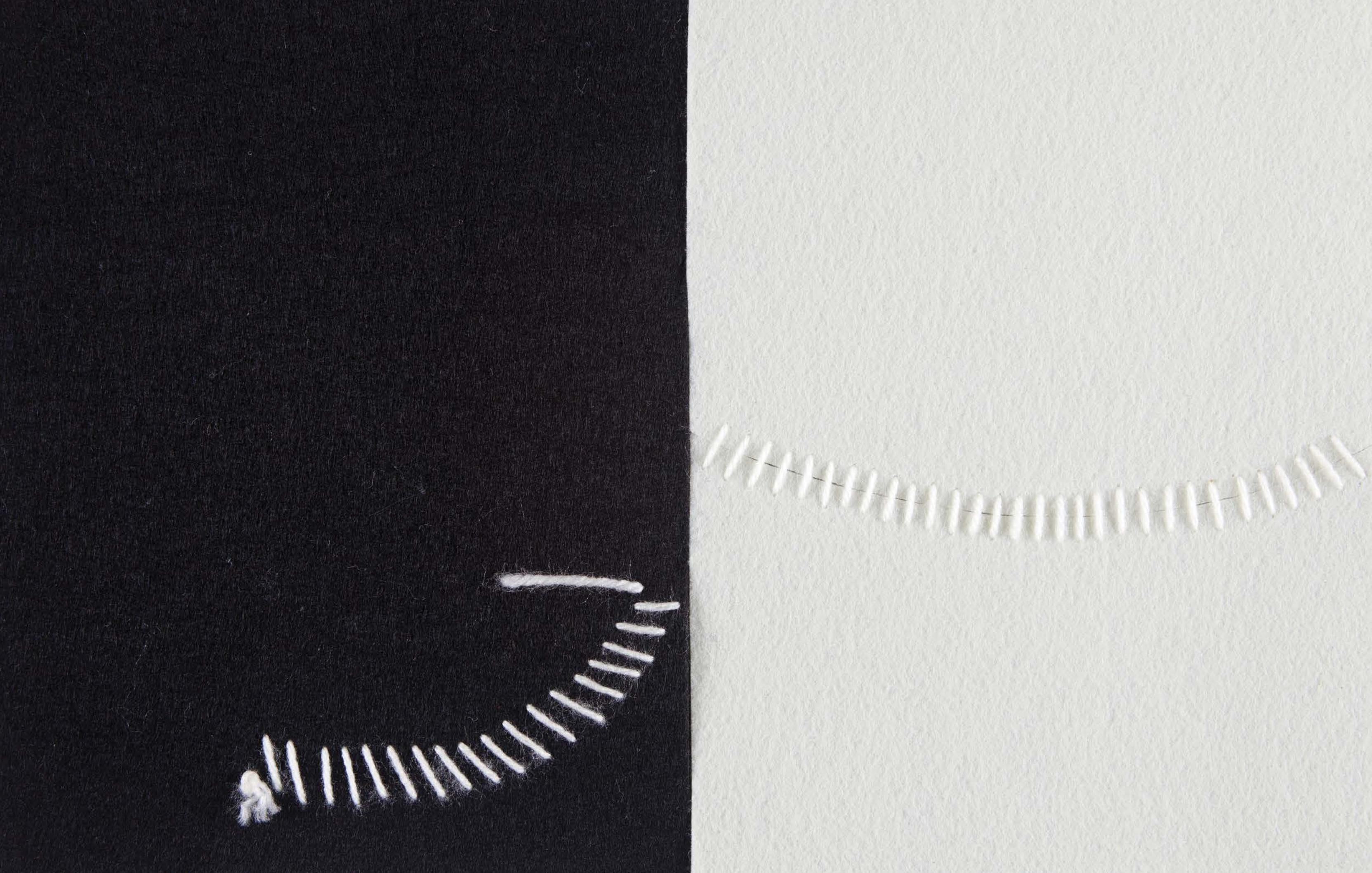

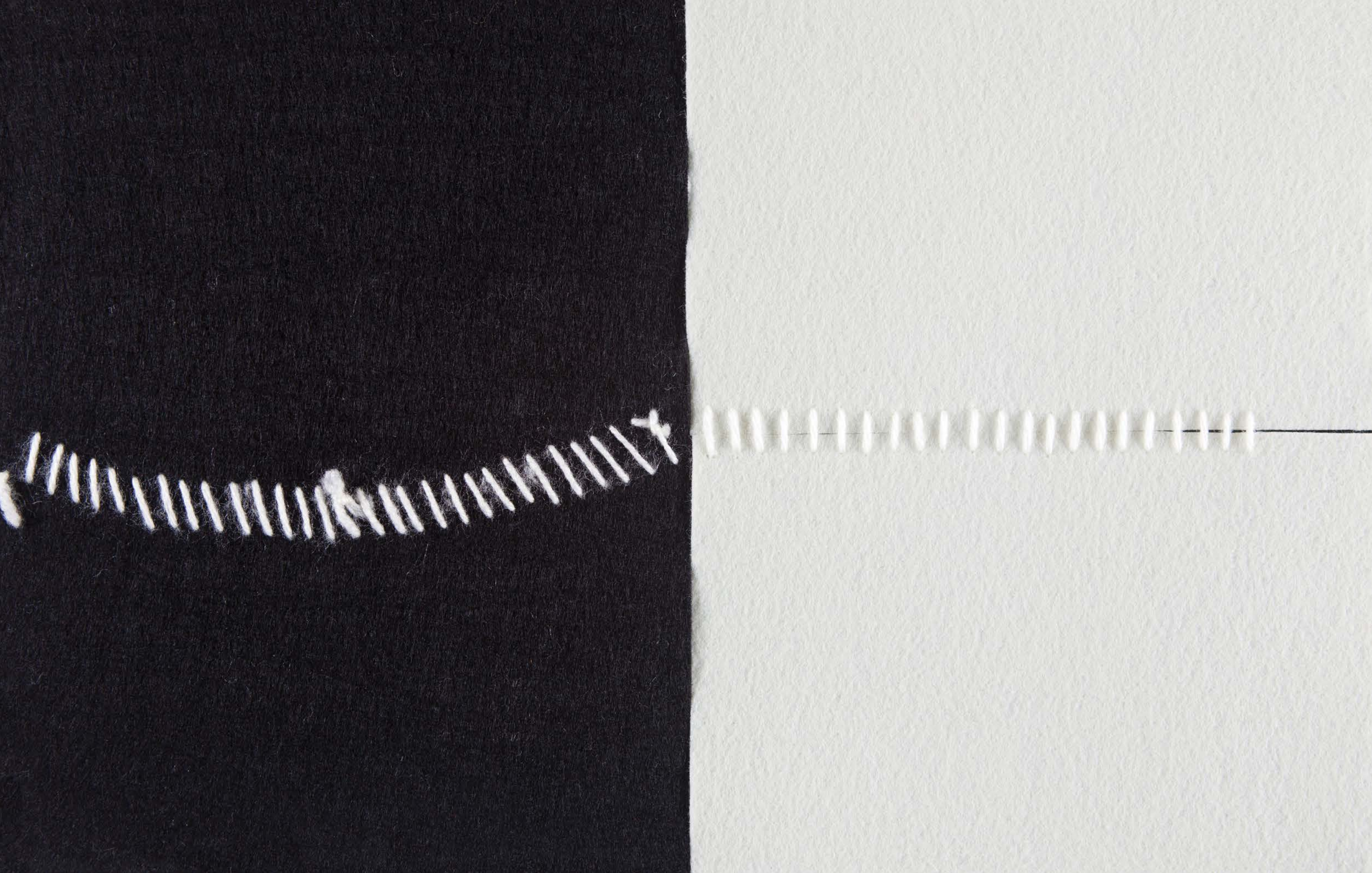

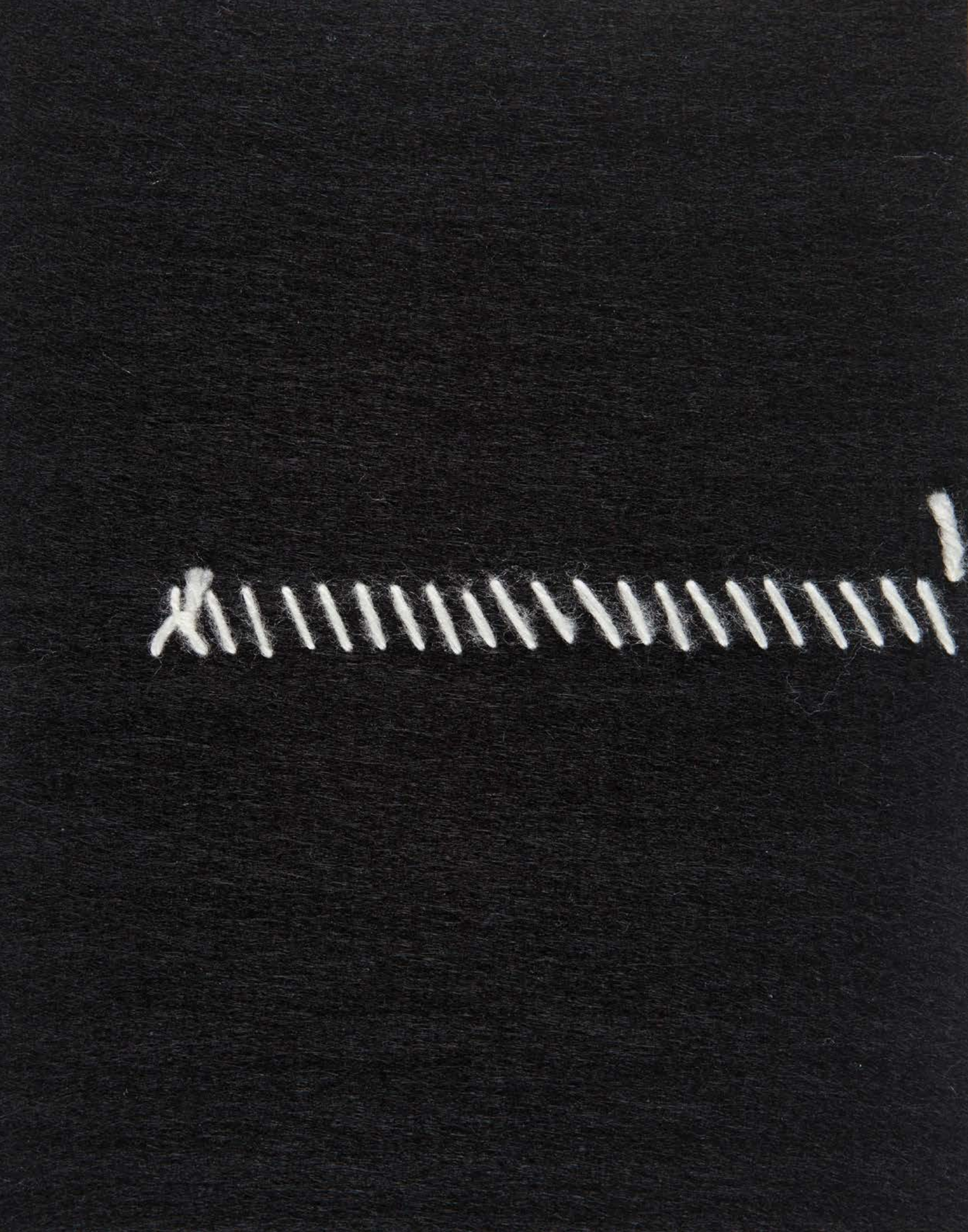

Lale Delibaş
Unhealed Wounds
2015